

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב יפו

ת"ק 07-1169-רותם נ' קפה נטו 17 מאי 2007

לפני כב' השופט אבי פורג

תובעים י.רונ רותם

נגד

נתבעים י.קפה נטו

פסק דין

בפני תביעה קטנה לתשלום פיצויים בסך של 10 000 ₪ בגין הפרת הוראות חוק הגבלת העישון במקומות ציבוריים (תשמ"ג 1983 – חוק הגבלת העישון) ע"י הנתבעת.

תמצית טענות התובע

ביום 11/1/07 התובע ובת זוגו ישבו בבית הקפה של הנתבעת. בבית הקפה של הנתבעת שרר ריח חזק של עשן סיגריות. מנהל המשמרת בחור בשם ניר סירב להורות למעשנים בבית הקפה להפסיק לעשן. בין החלק במסעדה שהיה מיועד למעשנים לאותו חלק במסעדה שהיה מיועד ללקוחות שאינם מעשנים לא הייתה כל הפרדה למעט שטח ברוחב של מטר או שניים ללא שולחנות. במועד האמור היה ערב חורפי קר במיוחד ולתובע נגרם נזק בריאותי ועוגמת נפש בגין הפרת חוק הגבלת העישון.

תמצית טענות הנתבעת

הנתבעת מקפידה לשמור על הוראות הדין לרבות בכל הנוגע לעישון. בבית הקפה קיימת הפרדה מוחלטת בין אזור העישון לאזור ללא עישון וזאת באמצעות דלת החוצצת בין שני האגפים כאשר המרחק בין שני האזורים הינו כעשרה מטרים. אחראי המשמרת פנה וביקש מהלקוחות שעישינו להפסיק לעשן אולם הם סירבו לעשות כן.

1 מתוך 5

בבית הקפה פעלו באותה שעה שתי מערכות סינון מיוחדות ולכן אין זה סביר שהתובע הרגיש בעשן. הישיבה בבית הקפה של הנתבעת לא נכפתה על התובע הובהר לו כי בית הקפה מחולק לאזור עישון ולאזור ללא עישון והתובע יכול היה להקטין את הנזק אשר נגרם לו כביכול באמצעות הזמנת משלוח או באמצעות ישיבה בבתי קפה סמוכים. מדובר בתביעה קנטרנית וסכום התביעה מופרז ומופרך. התובע לא הציג כל אסמכתאות לנזק שנגרם לו.

דין

בתיק זה התקיים דיון ביום 21/3/07 במהלכו העידו נציג הנתבעת מר גלעדי (מנהל בית הקפה) והתובע. לאחר הדיון הגישו הצדדים את סיכומיהם בכתב.

לאחר שקראתי את כתבי הטענות והסיכומים ושמעתי את הצדדים אני סבור שדין התביעה להתקבל בחלקה .

המסגרת המשפטית

סעיף 1 (א) לחוק הגבלת העישון קובע כי אדם לא יעשן במקום המפורט בתוספת שהוא מוגדר כמקום ציבורי. עיון בסעיף 11 לתוספת לחוק הגבלת העישון מעלה כי חל איסור לעשן בבית קפה למעט בחדר נפרד לחלוטין אם קיים שהוקצה לעישון בידי הנהלת בית הקפה במפורש אם הוקצה ובלבד שיש בו סידורי אזור תקינים והעישון בו אינו גורם למטרד בחלקים אחרים של בית הקפה ושטחו אינו עולה על רבע של השטח הפתוח לציבור .

סעיף 2 (א) לחוק הגבלת העישון קובע כי המחזיק במקום ציבורי יקבע בו שלטים המורים על איסור העישון ויחזיקם במצב תקין. בתקנות הגבלת העישון במקומות ציבוריים (קביעת שלטים) תשמ"ד 1984 נקבעו הוראות לגבי צורתם ותוכנם של השלטים .

סעיף 2 לחוק הגבלת העישון מטיל את האחריות על המחזיק במקום ציבורי לקבוע במקום שילוט המורה על איסור עישון. סעיף 1 לחוק הגבלת העישון אוסר על אדם לעשן במקום ציבורי כמפורט בתוספת לחוק. עולה אפוא כי ככל שמחזיק של מקום ציבורי אינו מקצה חדר נפרד לחלוטין לצורך עישון תוך שהוא ממלא אחר כל התנאים כמפורט בסעיף 11 לתוספת חלה עליו אחריות לקבוע בכל תחומי המקום הציבורי שלטים המורים על איסור עישון ולאסור באופן גורעישון במקום .

ברע"א 91-0/97 שמש נ' פוקצ'טה בע"מ (טרם פורסם) קבע בית המשפט העליון מפי כב' השופט רובינשטיין כי יש מקום לפתוח פתח ל"אכיפה אזרחית" בנושא הגבלת העישון. בית המשפט העליון

קבע כי תביעה בעקבות הפרת חובה חקוקה חלה לגבי תביעות של לקוחות בגין הפרת הוראות חוק הגבלת העישון :

ד"ר (4) אכן הרשויות צריך שיעשו מלאכתן כפי שהטיל עליהן המחוקק בפיקוח ובאכיפה. ואולם כבדוה ואיטיותה של פעולת הרשויות מצדיקה לפתוח פתח ל"אכיפה אזרחית" כך שהאזרח האכפתי המבקש לשמור את בריאותו ובריאות הציבור יוכל להשפיע אף הוא לתקנת הרבים. תביעה בעקבות הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) אף היא דרך לכך בשעה שענייננו בנזק לאדם המצטבר והולך. לא למותר להזכיר שסעיף 63(ב) לפקודת הנזיקין קובע כי "בעניין קובע כי זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני אם לפי פירושו הנכון הוא לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני אדם בכלל או של בני אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני". אין ספק בכך לענייננו באשר לחוק הגבלת העישון...".

המסגרת העובדתית

לאחר ששמעתי את עדויות הצדדים טענת התובע כי הנתבעת אינה מקיימת את הוראות חוק הגבלת העישון מתקבלת .

טענת הנתבעת בסעיף 10 לכתב ההגנה כי קיימת הפרדה מוחלטת באמצעות דלת החוצצת בין אזור העישון לאזור ללא עישון נסתרה בעדותו של הנציג מטעמה בדיון שהודה כי אין דלת בין האזור המיועד לעישון לאזור שאסור לעישון .

טענת הנתבעת בסעיף 13 לכתב ההגנה כי המרחק בין אזור העישון לאזור ללא עישון הוא כעשרה מטרים נסתרה בעדות נציג הנתבעת בדיון שהודה כי המרחק בין השורות הכי סמוכות של מעשנים ולא מעשנים הוא שלושה מטרים בלבד .

אני סבור כי הנתבעת לא עמדה בדרישות המפורטות בסעיף 11 לתוספת לחוק הגבלת העישון

מאחר ולא הקצתה לעישון חדר נפרד לחלוטין. בנוסף הנתבעת לא התייחסה כלל לשטחו של החדר הנפרד שכאמור אינו קיים. בנסיבות אלה אין מקום לתת משקל לטענות הנתבעת בדבר סידורי אוורור תקינים לצורך אוורור העשן מאחר וממילא לא עמדה בדרישות המפורטות בסעי' 11 לתוספת. לפיכך הייתה על הנתבעת חובה לקבוע שלטים המורים על איסור עישון בכל תחומי בית הקפה .

במהלך עדותו בבית המשפט התובע העיד כי לא היה בבית הקפה של הנתבעת שילוט שאוסר עישון וחזר על טענתו ביתר פירוט בסיכומיו. מנהל הנתבעת לא הכחיש טענה זו. טענת הנתבעת בסעיף לסיכומיה כי עובדי הנתבעת ומנהליה תודרכו להסביר לכל לקוח בטרם כניסתו לבית הקפה כי

ישנם אזורי עישון ואזורים ללא עישון וכך עשו עובדי הנתבעת גם במקרה דנן מלמדת על כך שהנתבעת אינה מקיימת את הוראות חוק הגבלת העישון בדבר הצבת שלטים. שהרי אפילו גרסתה של הנתבעת נכונה לא היה צורך בכך אם היו מוצבים שלטים כנדרש על פי חוק הגבלת העישון .

התובע יצר רושם מהימן בעדותו וטענתו כי בבית הקפה של הנתבעת לא היה שילוט האוסר עישון מתקבלת. בנסיבות אלה הנתבעת הפרה את הוראות חוק הגבלת העישון מאחר והיה עליה להציב בכל תחומי בית הקפה שלטים האוסרים עישון ולאסור את העישון לחלוטין בתחומי בית הקפה .

איני מקבל את טענת הנתבעת בדבר כך שהתובע יכול היה להקטין את הנזק שנגרם לו באמצעות הזמנת משלוח או באמצעות ישיבה בבתי קפה הסמוכים לזה שבבעלות הנתבעת. עצם העלאת הטענה אינה במקומה. מחובתה של הנתבעת לקיים את הוראות חוק הגבלת העישון כלשונו ולא להטיל את האחריות למחדליה על לקוחותיה .

אכן אין מדובר בגזירה קלה לגבי הנתבעת ובעלי עסקים דומים אחרים. חוק הגבלת העישון עלול לגרום למצבים שעל הנתבעת ומחזיקי מקומות ציבוריים להתעמת עם לקוחות שאינם נשמעים להוראות בשלטים האוסרים עישון במקום ציבורי. ברור גם שהקצאת חדר נפרד לצרכי עישון והתקנת מערכות סינון אוויר כרוכה בעלויות אשר מכבידות על ניהול העסק. אולם על הנתבעת לכבד את הוראות חוק הגבלת העישון כשם שהיא מכבדת הוראות חוקים אחרים הנוגעים לניהול העסק. ככל שהנתבעת ומחזיקי מקומות ציבוריים אחרים יקדימו להבין שעליהם לפעול על פי הוראות חוק הגבלת העישון יימנעו מצבים של הגשת תביעות נגדם בגין הפרת הוראות חוק זה .

צודקת הנתבעת כי התובע לא הוכיח את הנזקים שנגרמו לו. ברור כי קשה מאוד ואולי בלתי אפשרי להוכיח נזק ספציפי הנגרם מעישון ואשר מן הסתם עשוי להתגבש לאורך שנים רבות . בהתחשב באינטרס הציבורי הכרוך באכיפת הוראות חוק הגבלת העישון מחד ובהתנהגות הנתבעת שלא רק שהפרה את הוראות החוק אלא מסרה עובדות סותרות לבית המשפט מאידך אני פוסק לטובת התובע פיצויים בגין עוגמת הנפש והנזק שנגרמו לו וזאת על דרך האומדנה בסך של 2,500\$.

הנתבעת תשלם לתובע את הסכום הנ"ל בתוך 21 יום מהיום .

ניתן היום כ"ט אייר תשס"ז 17 מאי 2007 בהעדר הצדדים .